

УДК 35.073.5

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ

А. Хоронжий

Львівський національний університет імені Івана Франка

Стаття присвячена розповсюдженню і впровадженню передового досвіду. У ній розглядається понятійний апарат передового досвіду, об'єкти його вивчення і розповсюдження, форми і методи використання і освоєння.

Стаття розрахована на студентів, асистентів, викладачів та практичних працівників.

Ключові слова: *досвід, нагромадження досвіду, освоєння досвіду, використання досвіду, підходи до вивчення досвіду, методи впровадження досвіду.*

Під розповсюдженням розуміється доведення до відома та поширення серед об'єктів передовий досвід діяльності, організації, управління і ефективності роботи.

Розповсюдження передового досвіду здійснюється за допомогою розроблених на основі узагальнення досягнення передових колективів карт організації праці, проектів наукової організації праці, науково-технічної інформації і пропаганди.

До засобів масової пропаганди відносяться газети, журнали, радіо, кіно, телебачення, виставки.

Інформація про передовий досвід розповсюджується у встановленому порядку. Через брошури, експрес інформацію, інформаційні листи та інші.

Розповсюдження передового досвіду здійснюється через школи передового досвіду і розсилку інформаційних карт, які розробляються на основі виявлення, вивчення, узагальнення найбільш раціональних методів і прийомів виконуваної роботи.

Основне завдання школи передового досвіду – вивчення конкретного виробничого досвіду. Для кожної школи розробляється програма вивчення передового досвіду.

Завершаючим етапом роботи школи є затвердження рекомендацій по впровадженню передового досвіду.

Розповсюдження передового досвіду планується за такими напрямками:

- передовий досвід виробничого планування;
- передовий досвід соціально-економічного планування;
- передовий досвід організації виробництва і використання технічних засобів управління;
- передовий досвід техніки і технології;
- передовий досвід організації праці;
- передовий досвід оплати праці, морального і матеріального стимулювання;
- передовий досвід застосування госпрозрахунку;
- передовий досвід охорони і забезпечення раціональних умов праці.

З метою вдосконалення системи розповсюдження передового досвіду розроблено «Порядок планування, підготовки і здійснення заходів по науково-технічній пропаганді і обміном передовим досвідом на підприємствах і використання у виробництві розроблених рекомендацій і запозичення передового досвіду:

- Організація науково-технічних конференцій, нарад, семінарів.
- Організація заходів по вивченню і розповсюдженню передового досвіду і планування, підготовка і проведення семінарів, шкіл, днів новаторів.
- Організація науково-технічних нарад, конференцій, семінарів і заходів з обміну передовим досвідом на базі виставок.

На основі результатів узагальнення передового досвіду складається план його впровадження на конкретних об'єктах.

Впровадження здійснює колектив даного об'єкта при методичному керівництві згаданого органу.

Організаційними формами розповсюдження передового досвіду є школи з вивчення і розповсюдження, курси з освоєння нових методів організації і управління, групи з виявлення резервів економії матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, служба науково-технічної інформації, раціоналізації, винаходів, демонстрації передового досвіду. Контроль за впровадженням здійснює згаданий орган (група).

Моральне і матеріальне стимулювання працівників за впровадження заходів передового досвіду проводиться згідно із розробленими положеннями про преміювання.

Система вивчення, узагальнення, розповсюдження і впровадження передового досвіду формується у первинних ланках і галузях господарств. Основними функціями регіональної системи вивчення передового досвіду є виявлення досягнення у виробництві, розподілі, обміні і споживанні.

План впровадження передового досвіду ґрунтується на таких етапах:

- Короткий опис передового досвіду.
- Чий досвід впроваджується або джерело запозичення.
- Місце впровадження (бригада, дільниця).
- Строк впровадження (рік, квартал).
- План обсягу робіт з впровадження заходів.
- Приріст обсягу робіт за впровадженням заходів
- Зменшення чисельності (чол.)
- Приріст продуктивності праці.
- Річний економічний ефект.

Методичними вказівками визначаються об'єкти виявлення передового досвіду – підприємства і структурних підрозділів.

Річний план впровадження передового досвіду підприємства

Зміст передового досвіду, місце виконання	Місце впровадження передового досвіду	Строк впровадження	Обсяг розповсюдження передового досвіду	Приріст обсягу виробництва	Приріст продуктивності праці	Відносне зменшення чисельності працівників	Економічна ефективність
---	---------------------------------------	--------------------	---	----------------------------	------------------------------	--	-------------------------

1. Передовий досвід у сфері вдосконалення технологічних процесів виконаних робіт, підвищенню рівня механізації і автоматизації.

2. Передовий досвід у сфері організації праці.

3. Передовий досвід у сфері вдосконалення управління виробничо-господарською діяльністю.

4. Передовий досвід у сфері економії сировини, матеріалів і енергоресурсів.

Вплив впровадження передового досвіду на результати діяльності колективів. Плани мають включати найбільш цінні почини, ініціативи, передовий досвід. Організація розробки планів впровадження передового досвіду.

Планування впровадження передового досвіду. Впровадження передового досвіду організації праці розглядається як складова частина робіт по впровадженню наукової організації праці.

Планові завдання по впровадженню передового досвіду організації праці складаються на основі узагальнених матеріалів внутрішньої і зовнішньої інформації про результати дослідницьких робіт, вказівок вищестоящих органів.

Розробка планових завдань здійснюється на основі оцінки різних варіантів впровадження передового досвіду і виробу об'єктів, на яких доцільне його впровадження.

Основні завдання планування впровадження передового досвіду полягають у виявленні, вивченні і оцінці передового досвіду, визначенні адреси передового досвіду, складанні проекту плану впровадження передового досвіду, його погодженні і затвердженні.

Для всіх підрозділів апарату управління у відповідності з їх компетенцією основними обов'язками по управлінню впровадженнями передового досвіду є: визначення об'єктів передового досвіду; оцінка, вибір, вивчення передового досвіду, опис передового досвіду; підготовка пропозицій про сферу застосування передового досвіду; внесення пропозицій в проект плану впровадження передового досвіду, надання кваліфікованої допомоги у впровадженні передового досвіду. Ці роботи вимагають участі функціональних підрозділів, що мають кадри спеціалістів і спеціальні методи вивчення.

Відповідальність за результативність управління впровадженням передового досвіду має бути покладена на лінійних керівників.

Впровадження передового досвіду передбачає проведення комплексу організаційно-технічних заходів: визначення об'єктів впровадження передового досвіду (робоче місце, дільниця, цех, підприємство), розробка плану заходів, створення матеріальних, технічних і організаційних передумов для застосування нових форм і методів організації праці у відповідності з проектом впровадження передового досвіду, корегування технологічної документації, нормативів трудових затрат, переробку навчально-методичної документації з підвищення кваліфікації працівників, розробку системи матеріального і морального стимулювання впровадження передового досвіду. Впровадження передового досвіду також передбачає розробку і проведення необхідних організаційних заходів по забезпеченню впровадження передового досвіду в галузі і контролю за виконанням робіт з вивчення, узагальнення і впровадження передового досвіду. Вивчення передового досвіду здійснюється у всіх формах системи підготовки і підвищення кваліфікації працівників. На основі вивчення розробляються рекомендації з вдосконалення матеріального і морального заохочення працівників за виконання,

узагальнення, розповсюдження і впровадження передового досвіду та одержання економічного ефекту. Використовуються матеріали, зустріч новаторів, передовиків на конференціях.

Управління впровадженням передового досвіду слід розглядати як одну з функцій. Під управлінням впровадженням передового досвіду у трудових колективах розуміється його діяльність по створенню умов, які забезпечують можливість практичного використання передового досвіду.

Зміст його включає послідовні етапи. Першим етапом є виявлення передового досвіду, в процесі якого визначаються об'єкти передового досвіду, здійснюється аналіз вихідних матеріалів, оцінка передового досвіду, його відбір і систематизація.

Ціль даного етапу – відбір передового досвіду, щодо забезпечення ефективності роботи конкретного підприємства.

Третім етапом є розповсюдження передового досвіду. Тут здійснюється інформування людей про передовий досвід, вивчаються організаційно-технічні питання використання досвіду, організується вивчення (навчання) передового досвіду.

Управлінські рішення впровадження передового досвіду реалізується апаратом управління відповідних функцій.

Розповсюдження і впровадження передового досвіду підприємствами, установами і організаціями є найголовнішим фактором поліпшення господарювання та вдосконалення способу життя колективу і окремої людини.

-
25. Косев И. Передовой опыт – сущность, социально-психологические функции и управление – М.: Новое время, 1980.
 26. Личев Л.О. О новом подходе и передовому опыту: Деятельность болгарских профсоюзов, - М.: 1983.
 27. Методические рекомендации по созданию комплексных систем управления висдрением передового опыта в областях. – К.: 1981.
 28. Терещенко В.І. Організація і управління. Досвід США. – К.: Т-во Знання, 1990.

DISTRIBUTION AND INTRODUCTION OF FRONT-RANK EXPERIENCE

A. Khoronzhyyi

Ivan Franko National University of L'viv

The article is devoted to distribution and inculcate front-rank experience. The concept vehicle of front-rank experience is examined in her, objects them study вивчення and distribution, forms and methods of the use and mastering.

The article is counted on students, assistants, teachers and practical workers.

Keywords: experience, piling up of experience, mastering of experience, use of experience, approaches to the study of experience, methods of introduction of experience.